

**Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin 2018- ci il 16 may
tarixli Ü-012 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş
Azərbaycan Respublikasına idxal edilən ət və ət məhsullarına dair**

BAYTARLIQ TƏLƏBLƏRİ

Azərbaycan Respublikasına idxala məhsulun ixracata tədarükü haqqında ixracatçı ölkənin mərkəzi dövlət baytarlıq xidmətinin icazəsinə malik və onun daimi nəzarətində olan ət emalı müəssisələrində sağlam heyvanların kəsimi və emalından əldə olunmuş ət və ət məhsullarına icazə verilir.

Azərbaycan Respublikasına ixrac üçün nəzərdə tutulmuş heyvanlardan olan ət ixracatçı ölkənin dövlət baytarlıq xidməti tərəfindən aparılan kəsimdən öncə baytarlıq müayinəsindən, onlardan olan cəmdəklər və orqanlar isə kəsimdən sonra baytarlıq-sanitariya ekspertizasından keçməlidir. Ətin insanın qida üçün istifadəsinə yararlı olması təsdiq edilməlidir.

Cəmdəklərin (yarım cəmdəklər, dörd yerə kəsilmiş cəmdəyin hər bir hissəsi) üzərində mal-qaranın kəsiminin aparıldığı ət kombinatının (ət soyuducu sallaqxana) adının və ya nömrəsinin göstərilməsi ilə dövlət baytarlıq nəzarətinin aydın möhürü olmalıdır. Kəsilib hazırlanmış ət və ya poliblokun üzərində damğalanma işarəsinə (baytarlıq möhürü) malik olmalıdır. Damğalanmış etiket qablaşdırmanın üzərinə açma zamanı etiketin bütövlüyünün pozulmasının mümkün olmaması tərzdə yapışdırılmalıdır.

Ət və ət məhsulları heyvan xəstəliklərindən rəsmi olaraq azad təsərrüfatlarda və inzibati ərazilərdə saxlanılmış, sağlam heyvanların kəsimindən əldə olunmalıdır, o cümlədən:

- A) bütün heyvan növləri üçün:
- ölkə ərazisində son 3 il ərzində - donuzların Afrika taunundan;
  - ölkə ərazisində son 12 ay ərzində - dabaq xəstəliyindən;
- B) iribuynuzlu heyvanlar:
- BEB-in "Beynəlxalq Sağlamlıq Məcəlləsi"nin tələblərinə uyğun olaraq ölkə ərazisi - iribuynuzlu heyvanların süngərvari ensefalopatiyası və qoyunların skrepi xəstəliyindən;
  - ölkə ərazisi son 12 ay ərzində - iribuynuzlu heyvanların taunu, kontagioz plevropnevmoniya, vezikulyar stomatit, xırdabuynuzlu heyvanların taunu;
  - təsərrüfatın ərazisi son 6 ay ərzində - vərəm, brusellyoz, leykoz;
  - təsərrüfatın ərazisi son 20 gün ərzində - qarayara, emfizematozlu karbunkul;
- C) qoyunlar və keçilər:
- BEB-in "Beynəlxalq Sağlamlıq Məcəlləsi"nin tələblərinə uyğun olaraq ölkənin ərazisi - iribuynuzlu heyvanların süngərvari ensefalopatiyası və qoyunların skrepi xəstəliyindən;
  - ölkə ərazisi son 12 ay ərzində - blutanq, iribuynuzlu heyvanların taunu və kontagioz plevropnevmoniyası, xırdabuynuzlu heyvanların taunu;
  - təsərrüfatın ərazisi son 3 il ərzində - adenomatoz, medi-visna, artrit-ensefalit;
  - təsərrüfatın ərazisi son 12 ay ərzində - qoyun və keçilərin çiçəyi;
  - təsərrüfatın ərazisi son 6 ay ərzində - vərəm, brusellyoz;
  - təsərrüfatın ərazisi son 20 gün ərzində - qarayaradan azad olmalıdır;
- D) donuzlar:
- ölkə ərazisi son 12 ay ərzində - donuzların vezikulyar stomatit xəstəliyi;
  - inzibati ərazisi son 12 ay ərzində - donuzların klassik taunu, Aueski xəstəliyi, donuzların enteroviruslu ensefalomieliti;
  - təsərrüfatın ərazisi son 3 il ərzində - trixenellyoz;
  - təsərrüfatın ərazisi son 12 ay ərzində - donuzların reproduktiv-respirator sindromu;

- təsərrüfatın ərazisi son 20 gün ərzində - donuzların qarayarası v  qızıl yeli xəstəliyindən azad olmalıdır.

Bütün cəmdəklər trixenellyoza görə mənfi nəticə ilə müayinə olunmalıdır. Mal və qoyun  ti istehsalında heyvanların daxili orqanları və toxumalarından istifadə olunmamalıdır.

 t və  t məhsulları tərkibində gen mühəndisliyinin üsulları və ya digər genetik cəhətdən modifikasiya edilmiŐ mənbələr vasitəsilə istehsal edilmiŐ xammal tərkibli yeml rl  yeml ndirilm miŐ heyvanların k simindən alınmalıdır.

AŐağıdakı  t və  t məhsullarının Azərbaycan Respublikasına idxalına icazə verilmir:

- kəsimdən sonra baytarlıq-sanitariya ekspertizası zamanı dabaq, taun, anaerob infeksiyalar, vərəm, leykoz v  digər yoluxucu xəstəliklərə xas olan d yiŐiklikl r, helmintl r  məruz qalma (sisterkoz, trixenellyoz, sarkosporidioz, onkoderioz, exinokokkoz və s.), həmçinin müxtəlif maddələrlə zəhərlənmələr zamanı;

- saxlama müddətində donunun a ılması zamanı;

- xarab olma əlamətlərinə malik;

- dondurulmuŐ  t  c n sümüklərdə  z l  qalığında mənfi 8 dərəcə Selsid n yuxarı temperatura malik v  soyudulmuŐ  t  c n müsbət 4 dərəcə Selsid n yuxarı temperatura malik;

- daxili orqanların qalıqları ilə yeml ndirildikd , toxumalarda qan sızmaları, t mizl nm miŐ abseslər, mozalanın s rf l ri, t mizl nm miŐ seroz qabıqlar v  t mizl nm miŐ limfatik düyünlər, mexaniki qatqılar, həmçinin  t  xas olmayan rəng, iy, dad (balıq, dərman vasitələri, otlar və s.) olduqda;

- tərkibində konservl Ődirm  vasitələri olan;

- salmonella və ya digər bakterial infeksiyalarla  irkl ndirilm miŐ;

- r ngl ndirici maddələr, ionlaŐdırıcı iŐıq sa anlar və ya ultrab n vŐ yi Ő ularla iŐl nm miŐ;

- istifadəsi üzrə tövsiyə edilmiŐ müddətlərdən gec kəsimdən öncə yeridilm miŐ təbii və ya sintetik estrogenl rin, hormonal maddələrin, tireostatik preparatların, antibiotiklərin, pestisidlərin v  digər medikamentoz vasitələrin təsirinə məruz qalmıŐ heyvanların k simindən alınmıŐ.

 tin mikrobioloji, kimyevi, toksikoloji v  radioloji göstəriciləri Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan baytarlıq və sanitariya tələblərinə cavab verməlidir.

Tara v  qablaŐdırma materialı birdəfəlik istifadə  c n olmalı və gigiyenik tələblərə cavab verməlidir.

Nəqliyyat vasitələri ixracat i ölkədə qəbul edilmiŐ qaydalara uyğun iŐl nilir v  hazırlanır.

Hazırkı tələblərdə g st rilmiŐ Ő rtl rin yerinə yetirilməsi baytarlıq sertifikatları ilə tam təsdiq olunmalı, ixracat i ölkənin baytar həkimi tərəfindən imzalanmalıdır.

 tin v   t məhsullarının Azərbaycan Respublikasına göndərilməsi  c n yüklənməsi yalnız idxal i tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyindən icazənin alınmasından sonra mümkündür.